

На основу члана 14. став 1. тачка 9, а у вези с чланом 34. тачка 9, Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010) и члана 16. Закона о девизном пословању ("Службени гласник РС", бр. 62/2006 и 31/2011), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА С ФИНАНСИЈСКИМ ДЕРИВАТИМА

1. Овом одлуком прописују се услови под којима и начин на који банке, резиденти и нерезиденти могу вршити плаћање, наплату и пренос по основу трговања изведеним финансијским инструментима – финансијским дериватима (у даљем тексту: послови с финансијским дериватима).

Овом одлуком прописују се и пребијање (нетирање) и извештавање по пословима из става 1. ове тачке.

2. Банке могу с другом банком, резидентом и нерезидентом обављати послове с финансијским дериватима.

3. Резиденти могу обављати послове с финансијским дериватима који су стандардизовани, а којима се тргује на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи у иностранству.

Резиденти могу с нерезидентима обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе, и то ради заштите од ризика промене девизног курса, ризика промене каматне стопе, ризика промене цена хартија од вредности, ризика промене цена робе и ризика промене вредности берзанског индекса, изузев послова који укључују динарска плаћања/наплаћивања.

Послове с финансијским дериватима из ст. 1. и 2. ове тачке резиденти обављају преко банке, у складу с прописом којим се уређују услови и начин обављања платног промета са иностранством.

Регулисаним тржиштем и мултилатералном трговачком платформом у иностранству сматрају се тржишта која организује, односно којима управља организатор тржишта – берза, односно инвестиционо друштво који имају дозволу за рад у складу с прописима стране државе и над чијим пословањем надзор врши орган надлежан за

надзор над тржиштем хартија од вредности и других финансијских инструмената на територији стране државе.

4. Резиденти могу с банкама обављати послове с финансијским дериватима који укључују девизна плаћања/наплаћивања, и то ради заштите од ризика промене девизног курса, ризика промене каматне стопе, ризика промене цена хартија од вредности, ризика промене цена робе и ризика промене вредности берзанског индекса.

Послове с финансијским дериватима из става 1. ове тачке резиденти обављају с банкама, у складу с прописом којим се уређују услови и начин обављања платног промета са иностранством.

5. Нерезиденти могу обављати послове с финансијским дериватима који су стандардизовани, а којима се тргује на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи у Републици Србији, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и других финансијских инструмената.

Нерезиденти могу с банкама обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе, као и послове с резидентима, на начин прописан тачком 3. ст. 2. и 3. ове одлуке.

6. Послове с финансијским дериватима ради заштите од ризика промене девизног курса који се односе на термински уговор (уговор о терминској куповини/продаји девиза с датумом извршења на одређени дан после спот валуте) и на своп уговор (уговор којим се истовремено уговара куповина и продаја девиза с различитим датумима извршења) – резиденти могу обављати ради будућег девизног плаћања или наплате, односно ради усклађивања отворених билансних девизних позиција.

Послове по основу своп уговора из става 1. ове тачке резиденти могу обављати и ради управљања токовима прилива/одлива девизних и динарских средстава.

7. Послови с финансијским дериватима из тачке 3. став 2, тачке 4. став 1, тачке 5. став 2. и тачке 6. ове одлуке обављају се у складу са стандардизованим оквирним уговором о финансијским дериватима који је уобичајен у пословној пракси, односно на начин уобичајен у пословној пракси.

Послови с финансијским дериватима из става 1. ове тачке могу бити само они послови код којих је уговорено плаћање износа целокупне вредности обавезе (*deliverable derivatives*).

Послови с финансијским дериватима из става 1. ове тачке који се обављају ради заштите од ризика промене цена робе могу бити и послови код којих се уговара плаћање разлике у цени робе (*non-deliverable derivatives*).

8. По пословима с финансијским дериватима могу се пребијати међусобна дуговања и потраживања уговорних страна ради извршавања нето обавезе једне уговорне стране према другој уговорној страни (нетирање) – у случају раскида уговора због неизвршавања обавезе уговорне стране, као и у другим уговореним случајевима.

Нетирање из става 1. ове тачке врши се у складу са стандардизованим оквирним уговором о финансијским дериватима који је уобичајен у пословној пракси, односно на начин уобичајен у пословној пракси, у складу са законом и другим прописом.

9. Народна банка Србије, ради ублажавања или спречавања негативних ефеката на стабилност финансијског тржишта, може ограничити, односно изменити услове и начин обављања послова с финансијским дериватима који су утврђени овом одлуком.

10. Банке су дужне да по пословима с финансијским дериватима израђују следеће извештаје:

1) извештај о закљученим финансијским дериватима између банке и друге банке/резидената/нерезидената – на Обрасцу ФИНДЕР 1 (Прилог 1);

2) извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине финансијским дериватима између резидената и нерезидената – на Обрасцу ФИНДЕР 2 (Прилог 2);

3) извештај о закљученим неиспоручивим финансијским дериватима који се односе на робу између банке и друге банке/резидента/нерезидента – на Обрасцу ФИНДЕР 4 (Прилог 4);

4) извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине неиспоручивим финансијским дериватима који се односе на робу између резидента и нерезидента – на Обрасцу ФИНДЕР 5 (Прилог 5).

Банке су дужне да Народној банци Србије доставе и извештај о уговореним пословима између банке и друге банке/резидената/нерезидената који садрже дериватну клаузулу – на Обрасцу ФИНДЕР 3 (Прилог 3).

Дериватна клаузула из става 2. ове тачке јесте уговарање вредности обавезе, односно потраживања зависно од промене девизног

курса, промене каматне стопе, промене цена хартија од вредности, промене цена робе и/или промене вредности берзанског индекса.

Садржина образаца из ст. 1. и 2. ове тачке утврђена је у прилозима из тих ставова, који су одштампани уз ову одлуку и њен су саставни део.

11. Банке су дужне да Народној банци Србије извештаје из тачке 10. ове одлуке достављају за сваку декаду – у року од пет дана од истека декаде, у складу са упутством којим се уређује електронско достављање података Народној банци Србије.

12. Прве извештаје из тачке 10. ове одлуке, и то за прву декаду јануара 2012. године, банке ће доставити до 15. јануара 2012. године.

13. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о условима под којима банке, резиденти и нерезиденти врше послове с финансијским дериватима ("Службени гласник РС", бр. 80/2007).

14. Ова одлука објављује се у "Службеном гласнику РС" и ступа на снагу 1. децембра 2011. године.

ИО НБС 83
14. новембра 2011. године
Београд

Председавајући
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Дејан Шошкић, с.р.